

**ŠKOLSKO NATJECANJE IZ OSNOVA
INFORMATIKE
ŠKOLSKA GODINA 2007./2008.**

1. VELJAČE 2008. 13:30
vrijeme pisanja 60 minuta

Uputa nastavniku:

Test se sastoji od 20 pitanja. Odgovori se boduju s jednim ili dva boda. Nema djelomičnog bodovanja. Ukupan broj bodova je 30.

Odgovori na pitanja trebaju biti upisani u za to predviđena mjesta.
Odgovori napisani grafitnom olovkom neće se priznati.

Priznaje se samo točan i neispravljan (nekorigiran) odgovor napisan kemijskom olovkom.

Priznaje se samo točan odgovor, nema djelomično točnih odgovora.

Školsko natjecanje iz Osnova informatike rješenja 1. veljače 2008.

red. broj	Pitanje:	bodovi	
		mogući	ostvareni
	<p>Poredaj po veličini sljedeće kapacitete memorije počevši od najmanjeg:</p> <p>a) 1500 MB b) 1 GB c) 0.01 TB d) 101 GB e) 17456 kB</p>	1	
1.	<p>Odgovor (na crte zapiši slova koja se nalaze ispred zadanih vrijednosti):</p> <p>E, B, A, C, D ili</p> <p>17456 kB, 1GB, 1500 MB, 0,01 TB, 101 GB</p> <p>Postupak:</p> <p>a) 1500 MB = 1,46 GB b) 1 GB = 1 GB c) 0.01 TB = 10,24 GB d) 101 GB = 101 GB e) 17456 kB = 17,04 MB</p>		
2.	<p>Koje su tri osnovne funkcionalne cjeline računala? Odaberi jedan od ponuđenih odgovora!</p> <p>a) Ulazne jedinice, izlazne jedinice, procesorska jedinica b) Ulazno/izlazne jedinice, memorija, upravljačka jedinica c) Kućište, zaslon, tipkovnica d) Ulazno/izlazne jedinice, memorija, centralna jedinica</p>	1	
	<p>Odgovor:</p> <p>D</p>		
3.	<p>Prezentacija pohranjena u formatu za direktno pokretanje projekcije, bez pokretanja programom za izradu prezentacija, ima nastavak:</p> <p>a) .ppt b) .pps c) .ppp d) .pss</p>	1	

Školsko natjecanje iz Osnova informatike rješenja 1. veljače 2008.

	Odgovor (zapiši slovo ispred točnog odgovora): B ili .pps ili pps		
4.	Što će se dogoditi ako nakon označavanja cijele tablice u Wordu (klikom na) pritisnemo tipku Delete?	1	
	<p>Odgovor: Izbrisati sadržaj svih ćelija_ili Izbrisat će se sadržaj tablice</p> <p>Nije dovoljno dobro i ne priznaje se: Izbrisat će se tablica.</p>		
5.	Ako je maksimalna brzina downloada 2Mbit/s, koliko najmanje sekundi traje download datoteke veličine 5MB?	1	
	<p>Odgovor: 20 s ili 20 sekundi 20 sek. ili 20</p> <p>Postupak: 5MB = 5x8 Mbita = 40 Mbita 40/2 = 20 s</p>		
6.	U programu za proračunske tablice stvoren je prikazani dio tablice. Koja će vrijednost pisati u ćeliji C1 nakon izvršavanja funkcije koja se u njoj nakazi?	1	
	<p>Odgovor: 6</p> <p>Postupak: $AVERAGE(A1:A3) = (1+3+5)/3 = 3$ $AVERAGE(B1:B3) = (2+4+6)/3 = 4$ IF uvjet ($3 > 4$) je False prema tome izvodi se naredba MAX (B1:B3) što iznosi 6.</p>		
7.	U programu za proračunske tablice stvoren je prikazani dio tablice. Koja će vrijednost pisati u ćeliji A3 ako u nju upišemo prikazanu formulu?	1	

Školsko natjecanje iz Osnova informatike rješenja 1. veljače 2008.

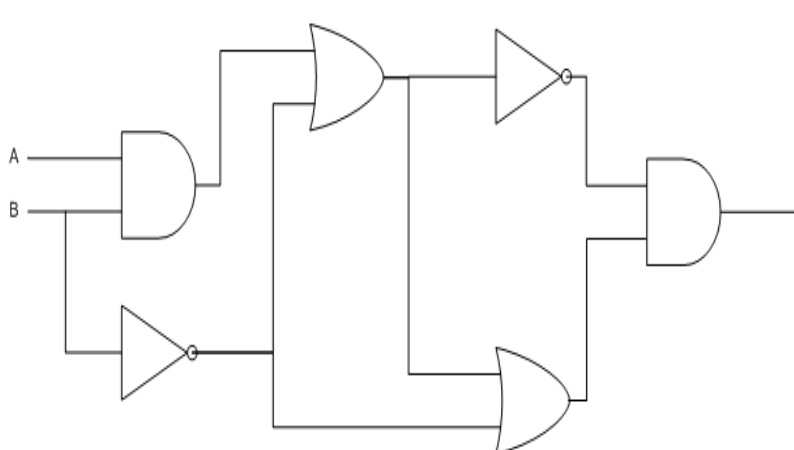
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">A</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>$=A1+A2/A1*A2$</td> </tr> </tbody> </table>	A		1	2	2	4	3	$=A1+A2/A1*A2$		
A											
1	2										
2	4										
3	$=A1+A2/A1*A2$										
	<p>Odgovor:</p> <p style="text-align: center;">10</p> <p>Postupak:</p> $= A1 + A2 / A1 * A2 = 2 + 4/2 * 4 = 2 + 2*4 = 2 + 8 = 10$										
	Dvojni komplement binarnog broja $1100111_{(2)}$ u 8 bitnom registru prikazan u oktalnom brojevnom sustavu je:	1									
8.	<p>Odgovor:</p> <p style="text-align: center;">$231_{(8)}$ ili $231(8)$ ili 231</p> <p>Postupak:</p> <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> $\begin{array}{r} 01100111 \\ 10011000 \\ \underline{\quad\quad 1} \\ 10011001 \end{array}$ </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>prvo treba ispred broja dodati 0 da bismo imali 8 bitova napravimo komplement</p> <p>dodamo 1 da dobijemo dvojni komplement</p> <p>zbrojimo i broj grupiramo u trojke s desna na lijevo i dobivamo $231_{(8)}$</p> </td> </tr> </table>			$\begin{array}{r} 01100111 \\ 10011000 \\ \underline{\quad\quad 1} \\ 10011001 \end{array}$	<p>prvo treba ispred broja dodati 0 da bismo imali 8 bitova napravimo komplement</p> <p>dodamo 1 da dobijemo dvojni komplement</p> <p>zbrojimo i broj grupiramo u trojke s desna na lijevo i dobivamo $231_{(8)}$</p>						
$\begin{array}{r} 01100111 \\ 10011000 \\ \underline{\quad\quad 1} \\ 10011001 \end{array}$	<p>prvo treba ispred broja dodati 0 da bismo imali 8 bitova napravimo komplement</p> <p>dodamo 1 da dobijemo dvojni komplement</p> <p>zbrojimo i broj grupiramo u trojke s desna na lijevo i dobivamo $231_{(8)}$</p>										
	Broj $1111101011101_{(2)}$ u šesnaestičnom (heksadecimalnom) sustavu je:	1									
9.	<p>Odgovor:</p> <p style="text-align: center;">$1F5D_{(16)}$ ili $1F5D(16)$ ili $1F5D$</p> <p>Postupak:</p> <p>broj <u>1</u> <u>1111</u> <u>0101</u> <u>1101</u> grupiramo u četvorke s desna na lijevo i dobivamo $1F5D_{(16)}$</p>										
	Kolika treba biti vrijednost x da bi navedena jednakost bila valjana?	2									
10.	<p style="text-align: center;">$9C_{(16)} = x_{(16)} + 25_{(8)} - 43_{(8)}$</p> <p>Odgovor:</p> <p style="text-align: center;">$AA_{(16)}$ ili $AA(16)$ ili AA</p> <p>Postupak:</p> $9C_{(16)} + 43_{(8)} - 25_{(8)} = x_{(16)}$ <p>$9C_{(16)} = 10011100_{(2)}$ pretvorimo u binarni broj</p>										

Školsko natjecanje iz Osnova informatike rješenja 1. veljače 2008.

	$43_{(8)} = \frac{100011_{(2)}}{10111111_{(2)}}$ $25_{(8)} = \frac{010101_{(2)}}{10101010_{(2)}}$ <p style="text-align: center;">A A₍₁₆₎</p>	<p>pretvorimo u binarni broj zbrojimo pretvorimo u binarni broj oduzmemo pretvorimo u heksadecimalni oblik</p>	
11.	<p>U 8-bitovnom računalu u memorijskoj lokaciji s simboličkim imenom A nalazi se vrijednost 22₍₁₆₎. Što će se ispisati na zaslonu računala nakon izvršenja programskog odsječka, ako se za vrijednost B upiše 65₍₁₀₎.</p> <p>upiši (B) C = A + B ispiši (C)</p>	2	
	<p>Odgovor:</p> <p style="text-align: center;">99₍₁₀₎ ili 99(10) ili 99</p> <p>Postupak:</p> <p>65₍₁₀₎. = 64 + 1 = 1 * 2⁶ + 1 * 2⁰ = 1000001₍₂₎ broj 65 pretvorimo u binarni oblik</p> <p style="text-align: center;">22₍₁₆₎. = 00100010₍₂₎ broj na lokaciji A 22₍₁₆₎.pretvorimo u binarni 65₍₁₀₎. = $\frac{01000001_{(2)}}{01100011_{(2)}}$ broj B prikažemo na 8 mjesta zbrojimo i to je sadržaj lokacije C</p> <p>dobiveni broj je pozitivan i jednostavno ga pretvorimo u dekadski sustav: 01100011₍₂₎ = 1 * 2⁶ + 1 * 2⁵ + 1 * 2¹ + 1 * 2⁰ = 64 + 32 + 2 + 1 = 99₍₁₀₎</p>		
12.	<p>Koliki je rezultat zbrajanja cijelih brojeva 8₍₁₀₎ + 8₍₁₀₎ u registru s 4 bita, bez bita za predznak?</p>	2	
	<p>Odgovor:</p> <p style="text-align: center;">0</p> <p>Postupak:</p> <p>Ukoliko nememo bit za predznak jednostavno pretvorimo 8₍₁₀₎ u binarni broj i prikažemo ga na 4 mjesta (bita). Zbrajanjem vidimo da je došlo do preljeva te u četiri bita ostaje samo 0.</p> <p style="text-align: center;">8₍₁₀₎ = 1000₍₂₎ 8₍₁₀₎ = $\frac{1000_{(2)}}{1 \leftarrow 0000_{(2)}}$</p>		
13.	<p>Poredaj po veličini sljedeće brojeve počevši od najmanjeg:</p> <p>a) 5A₍₁₆₎ b) 136₍₈₎ c) 92₍₁₀₎ d) 1011011₍₂₎</p>	2	

Školsko natjecanje iz Osnova informatike rješenja 1. veljače 2008.

	<p>Odgovor (na crte zapiši slova koja se nalaze ispred zadanih vrijednosti):</p> <p style="text-align: center;">A, D, C, B</p> <p>ili $5A_{(16)}$ $1011011_{(2)}$ $92_{(10)}$ $136_{(8)}$</p> <p>Postupak: Sve brojeve pretvorimo u isti brojevni sustav npr. binarni:</p> <p>a) $5A_{(16)} = 1011010_{(2)}$ b) $136_{(8)} = 1011110_{(2)}$ c) $92_{(10)} = 1011100_{(2)}$ d) $1011011_{(2)}$</p> <p>Vidljivo je da je:</p> <p>$1011010_{(2)} < 1011011_{(2)} < 1011100_{(2)} < 1011110_{(2)}$</p> <p>$92_{(10)} = 64 + 16 + 8 + 4 = 1 * 2^6 + 1 * 2^4 + 1 * 2^3 + 1 * 2^2 = 1011100_{(2)}$</p>		
14.	<p>Prikaži realni broj $279.625_{(10)}$ binarno i heksadecimalno!</p> <p>Odgovor: 1. odgovor (1) $100010111,101_{(2)}$ ili $100010111,101_{(2)}$ ili $100010111,101$ 2. odgovor (1) $117,A_{(16)}$ ili $117,A_{(16)}$ ili $117,A$</p> <p>Postupak: Prvo cijeli dio pretvorimo u binarni broj (dijeljenjem broja s dva) ili navedenim postupkom:</p> <p>$279_{(10)} = 256 + 16 + 4 + 2 + 1 = 1 * 2^8 + 1 * 2^4 + 1 * 2^2 + 1 * 2^1 + 1 * 2^0 = 100010111_{(2)}$</p> <p>Zatim decimalni dio broja pretvorimo u binarni broj (množenjem broja s 2) ili navedenim postupkom:</p> <p>$0,625 = 0,5 + 0,125 = 1 * 2^{-1} + 1 * 2^{-3} = 0,101_{(2)}$</p> <p>Cijeli i decimalni dio zbrojimo i dobijemo rješenje.</p> <p><u>1</u> <u>0001</u> <u>0111,1010</u>₍₂₎ = $117,A_{(16)}$</p>	1+1	
15.	Prikaži realni broj $9.6875_{(10)}$ u heksadecimalnom obliku prema IEEE standardu jednostruke preciznosti!	2	

	<p>Odgovor: 411B0000</p> <p>Postupak:</p> <p>Za prikaz broja jednostruke preciznosti po IEEE standardu koristi se 32 bita. Prvi bit je predznak zatim slijedi 8 bitova karakteristike te iza toga decimalni dio mantise.</p> <p>Prvo broj pretvorimo u binarni zapis, zatim broj prikažemo u obliku signifikanta.</p> $9.6875_{(10)} = 1001,1011_{(2)} = 1,0011011 \cdot 2^3$ <p>Predznak je pozitivan tj. 0.</p> <p>Binarni eksponent je 3 iz čega slijedi da je karakteristika $127 + 3 = 130_{(10)} = 10000010_{(2)}$</p> <p>Decimalni dio mantise je 0011011</p> <p>Prikaz broja u 32 bita je:</p> $\begin{array}{cccccccc} \underline{0100} & \underline{0001} & \underline{0001} & \underline{1011} & \underline{0000} & \underline{0000} & \underline{0000} & \underline{0000} \\ 4 & 1 & 1 & B & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array}$ <p>odnosno heksadecimalno :</p>		
<p>16.</p>	<p>Zadan je logički sklop prema slici.</p> <p>a) Odredi izraz koji opisuje logički sklop na slici! b) Za koliko različitih ulaznih vrijednosti A i B je vrijednost sklopa na izlazu „1“.</p>	<p>1+1</p>	
	<p>Odgovor:</p> <p>a) $\overline{A \cdot B + \overline{B}} \cdot (A \cdot B + \overline{B} + \overline{B})$ ili</p>		

Školsko natjecanje iz Osnova informatike rješenja 1. veljače 2008.

	<p>NOT(A AND B OR NOT B) AND (A AND B OR NOT B OR NOT B)</p> <p>b) Niti jedan ili 0</p> <p>Postupak za odgovor pod b)</p> <p>Ako se izvrši minimizacija izraza pod A dobiva se:</p> $\overline{A \cdot B + \overline{B}} \cdot (A \cdot B + \overline{B} + \overline{B}) = \overline{A \cdot B + \overline{B}} \cdot (A \cdot B + \overline{B}) = 0$ <p>Iz toga se vidi da je sklop na izlazu uvijek 0.</p>		
17.	<p>Prepiši izraz koristeći najmanji mogući broj zagrada, bez pojednostavlivanja izraza:</p> $((\text{NOT}(A \text{ OR } (B \text{ OR } \text{NOT } C)) \text{ AND } C) \text{ OR } (A \text{ AND } B)) \text{ OR } C$ <p>Odgovor:</p> $\text{NOT}(A \text{ OR } B \text{ OR } \text{NOT } C) \text{ AND } C \text{ OR } A \text{ AND } B \text{ OR } C$ <p>Objašnjenje: Prioriteti logičkih operacija su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. NOT 2. AND 3. OR 	2	
18.	<p>Primjenom zakona Booleove algebre zadani logički izraz zapiši u najkraćem (pojednostavljenom) obliku:</p> $\overline{(A + B) \cdot (\overline{A} + A \cdot \overline{B})}$ <p>Odgovor:</p> $\overline{B} \quad \text{ili} \quad \text{NOT } B \quad \text{ili} \quad \text{NE } B$ <p>Postupak:</p> $\overline{(A + B) \cdot (\overline{A} + A \cdot \overline{B})} = \overline{A + B} + \overline{\overline{A} + A \cdot \overline{B}} = \overline{A} \cdot \overline{B} + \overline{\overline{A} \cdot A \cdot \overline{B}} = \overline{A} \cdot \overline{B} + A \cdot \overline{B} \cdot A = \overline{A} \cdot \overline{B} + A \cdot \overline{B} = \overline{B}(\overline{A} + A) = \overline{B} \cdot 1 = \overline{B}$	2	
19.	<p>Spoji izraze s njihovim nazivima (u prostor za odgovore zapiši kombinaciju slova i broja ispred odgovarajućih izraza i naziva):</p> <p>a) $x=x+1$ 1) dekrement b) $x=x-1$ 2) kumulativ zbroja</p>	1	

Školsko natjecanje iz Osnova informatike rješenja 1. veljače 2008.

	c) $x=x+a$ 3) inkrement		
	Odgovor: A - 3 , B - 1, C - 2		
20.	<p>Kolika je vrijednost varijabli D i J nakon izvršenja naredbi ako je vrijednost varijable I 37? (<i>INT daje cijeli dio decimalnog broja</i>)</p> <p>$D = \text{INT}(I/10)$ $J = I - D * 10$</p>	1+1	
	<p>Odgovor: D=3, J= 7</p> <p>Postupak:</p> <p>$D = \text{INT}(37 / 10) = \text{INT}(3,7) = 3$ $J = 37 - 3 * 10 = 37 - 30 = 7$</p>		